

Dešťová voda: Příliš cenná na to, abychom jí plýtvali

4. července 2016

„Dešťovka“ nemusí sloužit jen k zalévání

Absolutním základem efektivního hospodaření s dešťovou vodou je snížení množství a rychlosti jejího odtoku do kanalizace. Taková opatření mají oporu i v zákoně – při stavbě domu nesmí být svody dešťové vody přímo napojeny na kanalizační řád – v dnešní době ale existuje celá řada možností, jak dešťovou vodu nejen zachycovat, ale i čistit a následně využít nebo bezpečně vypustit do půdy. Nemluvíme přitom jen o rodinných domcích nebo zahradách. Věděli jste, že na Postupimském náměstí, jednom z nejznámějších míst přímo v centru Berlína, využívají rezervoár dešťové vody třeba pro splachování veřejných toalet nebo jako zásobu pro případ požáru?

Sud (případně jiná nádoba na vodu) byl v minulosti nedílnou součástí prakticky každého domu. S úbytkem zeleninových zahrad a snadnější dostupností vody z vodovodního řádu ale jejich počet výrazně klesl. Dešťová voda se přitom nemusí využívat jen k zalévání, ale například ke zmiňovanému splachování toalety. V tomto směru jsou výhodou stále populárnější podzemní nádrže, ve kterých se voda díky nepřístupnosti světla nekazí. Nádrž na šestnáct kubíků vody dokáže pokrýt spotřebu na splachování pro dva lidi na celý rok, například ve Středočeském kraji

(mimočodem jedním z nejpostiženějších suchem) tak svým majitelům ušetří až 700 korun.

Města nedokáží vodu zachytit, problém to znamená třeba pro čistírny

Velkou překážkou pro efektivnější nakládání s vodou jsou právě rozsáhlé vybetonované plochy ve městech. V přirozeném prostředí se totiž až polovina srážek vsákne do podzemních vod, dalších 40 % se odpaří a pouhá desetina odtéká do potoků a řek. V zastavěných plochách ale dokáže půda podle výzkumů vsáknout pouhých 15 % srážek, zbytek většinou odtéká do kanalizace a dostává se do čistíren odpadních vod.

A právě tam může například v případě vydatných přívalových dešťů nastat další problém. Velké množství vody totiž nedokáží čistírny odpadních vod pojmout a přes tzv. dešťové oddělovače pak výrazně zředěná, přesto stále znečištěná voda odtéká přímo do řek. I na tyto situace by tak mělo vliv lepší zachytávání srážkové vody, ať už na zahradách domů nebo na veřejných prostranstvích. Při rekonstrukcích vyměňuje řada měst beton či asfalt třeba na parkovištích za zatravnovací dlaždice či šterkové trávníky, investuje se také do vzniku jezírek nebo nádrží.

Zachycování dešťové vody je efektivním způsobem, jak dokázat využít i vodu z přívalových dešťů. I když je podle aktuálních map nasycenost půdy na drtivé většině území Česka velmi slabá („zelené“ oblasti na začátku července tohoto roku existovaly pouze v části Krkonoš, Šumavy, Českého lesa, Jeseníků a Českého Švýcarska), vodu z přívalových dešťů (tj. podle některých tabulek ve chvíli, kdy srážky přesáhnou více než 23 mm za jednu hodinu) vyprahlá půda vsáknout nedokáže. Následkem pak mohou být bleskové povodně se zatopenými sklepy nebo řeky plné nečistot spláchnutých z ulic.

Hospodařit s vodou chce Čechy naučit i stát

Nutnost naučit Čechy lépe hospodařit s dešťovou vodou si uvědomuje i stát. V letošním roce proto ministerstvo životního prostředí rozhodlo o zřízení dotačního programu Modrá úsporám, jehož prostřednictvím chce finančně motivovat nejen obce, ale i majitele domů a zahrad, kteří budou schopni vodu z okapů zadržovat v nádobách nebo nádržích. Je tak možné, že nádrže na dešťovou vodu zažijí podobný „boom“ jako v poslední době kompostéry na bioodpad, které pro své obyvatele prostřednictvím dotací Evropské unie pořizuje řada obecních úřadů. Pro zachytávání dešťové vody ale zatím peníze z fondů dostat nelze, situaci tak mohou vylepšit právě státní dotace. O jejich konkrétní podobě se zatím jedná, na peníze by ale jistě měli dosáhnout ti, kteří si nechají vybudovat zmiňované podzemní nádrže (jejich cena se v závislosti na velikosti pohybuje mezi deseti a dvaceti tisíci korunami). O podobě státního programu by mělo být jasno na podzim tohoto roku.